

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Super Iob partes III et IV, libri 11-22 - Cod. Aug. pap. 17

Gregorius <XII., Papa>

[Reichenau], [14. Jahrh.]

Liber XIII

[urn:nbn:de:bsz:31-83309](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-83309)

sūt p̄ quo solo dicebat q̄
suis vix nil in suis actibz
duplicitatē habuit que tes
tis ueritatē de cordis sim
plicitate laudauit. Et sic
est s̄m̄b̄ libri duodim̄ in
cipit liber tredecim̄

Incipit liber tredecim̄
cap. 1

¶ Ne hoc p̄s̄deū p̄m̄
solet q̄ mala sua p̄
quicūq̄ bonis iniecerit p̄
quā de eis ip̄i ueraciter
accusent. Et dū metūnt
incepti de h̄is que faci
ūt p̄auitatibz suis iustos
hec fac̄e testant̄. Sancti
aut̄ v̄ri paciēt̄ audiūt
etiā que se nūquā fecis
se meminexūt quāuis
ea mala que sibi inieci
ḡspiciūt ab ip̄is suis em̄
natoribz nouerūt p̄pet
ta et cū eos p̄dicado cor
rige nō p̄nt paciēdo tol
lerat̄ quatez si fructū
ḡsionibz nō ualent ex
ip̄is t̄n̄ p̄m̄ū longet̄ t̄b̄
acquirat. Vn̄ et ista etiā
dauid p̄phete uocibz dicit
Supra dorsū meū sab̄
cauerūt peccatores quia
videlic̄ dū h̄eticos uel
quoslibz ep̄bos quos cor
rige nō uilet tollexat
Facta peccatū supra
dorsū portat. Beatus ita
q̄ iob uideb̄ eliphaz ai
cū s̄m̄ m̄ta gl̄a se de
ypoc̄si ḡuereb̄e qui ex

ḡsolacōis ubi ad amaltū
d̄m̄e m̄p̄atol̄ exuperat
et salat̄ ḡsolator app̄re
bat p̄ paciēt̄m̄ sua typū s̄
uat etiā que nouit talia
audiēdo tollerare et cū eis
s̄mo admittit̄ ratiocinadi
destruere dicit
¶ uidiū fecerūt talia. Et
ti quippe fecerūt aliena
mala quasi sua audiūt et
ab h̄is ceme t̄ p̄m̄gitur
a quibz em̄a in p̄ctā p̄pet̄
tur. Hac aut̄ r̄spon̄sio
btus iob illud etiā tēp̄a
significat̄ quo opp̄sa ab ad
ūsarijs t̄p̄ali eorū potētia
quasi derecta credit̄ t̄n̄
sequit̄. Consolatorez om̄e
rosi oēs uos estis. Suis
em̄ h̄eticū seu p̄uū quibz
bet cū laborāe bonos in
adūitate ḡspiciūt. in eo
q̄ illos ḡsolari appetit̄ ma
la eis p̄suade conat̄. Vn̄
nō in merito bonorū me
tibz onerosa fit eorū ḡs
laco quia m̄ uerba dulce
dim̄is v̄riq̄ p̄m̄ac̄e cupiūt
excol̄ et dū dicit̄ leuibz
doloēs quasi leuifac̄ p̄ti
ōp̄a om̄a t̄ pone festinat̄
Sed electi v̄ri etiā cū
t̄p̄ali gl̄a p̄uat̄. n̄m̄ v̄ri
re iudicij nō amittūt. Na
stūt et foris adūsa p̄peti
et t̄n̄ interij infracti r̄ta
s̄me puoc̄e defende. Vn̄ sub

uigil. ^{vera} Nunc habebunt sine
 uerba uentosa em uba
 sunt que i flaciam tpali po
 rig qua rectitudm fruiut
 Sepe at mali etia bona
 dicit si qz bn no dicit. ve
 tosa uba pferut Na dicta
 eoru si qn sana sut p se
 recia inflata tn sut pela
 toz In hoc ued qd dicitu est
 Consolatoeb oeb onerosi uob
 estis quid aliud bti lob ma
 gisterio docem n ut quis
 q ppenda fiat ne luctus
 tpe uba incepaioib mfe
 rat Si em sut queda q
 incepari iure debeant
 in affluoie p pponeda sut
 ne qsolator incepaio do
 lore augeat que lenice
 pposuerat Sequit. Aut
 aliquid molesti est si lo
 quaris. ² Mali uiri cu alijs
 sibi sibi q uiciosa uba p
 ferut eo tiaz ob mutescat
 quo de se talia mox audi
 ut qualia suis auditoribq
 dicit Cu aut bonos uiros
 p quiciosa uba caculatue
 ml eis molestie ex qm
 nast qz gtra tacetes lo
 quit aut n qpellut au
 dire Eut quia iusti con
 lucia no reddut ex du uo
 ctut audire qd no sunt
 En ergo de Aut aliquid
 tibi molesti est si loqua

ris Ac si ei apte dicit
 Eo plq loqueris quo a
 me molesti aliquid de
 tua aade no audis In
 et subdit potera et
 ego silia vti loqui Nar
 rat iustq quis face potuit
 si ne iusticia deserat qd
 face potuit dectmat. Se
 quit. Atqz utina eet a
 ma uera paia mea qst
 latex et ego uob m fimo
 mbq et mouere caput
 meu sup uos. roborate
 uob ore meo et mouere
 labia quasi parces nob
 Aliq nre e ut prauis
 metibq que huana pdica
 cone corrigi nequeut
 diuina flagella optari beig
 ne debeant Quod cu ma
 gno amoris studio uide
 lig no exeat pena sed
 correpto quexit et oro
 poiq qua maledictio ea
 monstrat In hys aut ub
 hoc btuo lob monstrat in
 tende ut aia illiq qui do
 lori eig p taitate qpati
 nestiebant ab expmito
 distent aliene afflictioim
 qualis misereri debuis
 sent atqz edomiti dolori
 bq a sua passioe trahent
 qsolatoz alijs qualis inf
 rent et it salubriq mth

De taciturnitate / 2

scilicet viueret cum aliis ex
 infirmitate sen
 turet. Nondum quod non ait es
 set anima mea parua vestra
 si vtrina eet anima vera pro
 tua mea quia profecto sibi
 maledicet si se illis fieri
 silem optaret. Illis vero
 meliora voluit quos sibi
 tales que sunt. Consolamur
 vero prauos in flagello quod
 institutos cum de exteriori
 percussione interiori meis
 qualesse salute indicamus.
 Caput etiam mouet cum me
 te quod principaliter mem est ad co
 passionem inflectit. Eos in
 flagella roboremus cum do
 loris eorum vni vbi mili
 bus lenimus. Sunt namque non
 nulli qui dum magna nesciunt
 de malis exterioribus despa
 biliter affligunt. De quibus
 per prophetam dicit. In miseris
 non subsistet alle etem
 nouit bene in exterioribus
 miseris subsistere qui stat
 semper despectu magna gaude.
 Quod uero non ait parces
 si quasi preses vobis nequa
 qua negliget hoc puto
 propter eundem. Ita etiam dis
 aptime vultore cum promp
 tione mansuetudinis ser
 uans aliquando malis et qua
 si parces non parcat ali
 quando vero et quasi non par

cap 3

cit. Quod melius ordinamus
 si ipsa quod plerumque accidit
 profertur. Ponamus itaque ad
 oculos mentis duos pra
 uos in istam eandem esse
 institutos quorum sit unus
 potes et prudens. Aliter mitti
 et subditur. Si qua mitem
 et subdito culpa succipit
 exit hanc partem incepti
 do predicatore insequitur. Cor
 ripit eum que corripiedo
 a culpa liberat absque vicia
 reatibus reformat. Quod
 itaque hinc nisi preses peccat
 quia dum correptionis vbi non
 distulit atque hinc a culpa li
 beravit. Libere enim argu
 ens non peccat si meo quod cor
 ripit peccat. At gratia po
 tens et tunc propter eum cum ali
 quid peccasse cognoscitur
 tepus querit ut de malo quod
 fecit inceptet. Nisi enim p
 dicatore sustineat quod quod
 re quod graue correptione possit
 auget in eo malum quod in se
 quit. Sepe enim contingit quod
 fit ut talis sit qui nulla
 correptionis vbi suscipiat.
 Quod itaque in huius culpa
 predicatore agenda est in se
 ut in sermone admonitionis
 que per quicumque salute omnium
 auditorum facit tales cul
 pas ad medium deducat qua
 les peccasse considerat qui
 et propter eum et de se solo ad

S. ... ..

huc argui non potest ne dete-
 rior fiat Et cum generaliter
 contra culpam inuictio incedit
 correptionis uerbum libet ad
 mentem deducit quia potest
 prauis ignorat quod sibi hoc
 specialiter dicitur Quid enim
 isti predicator super non peccatis
 in me peccat Cui et spe-
 cialiter correptionis uerba non
 intulit Et tamen uolens illius
 sub gratia ad monitionem pacis
 sit Unde fit plexus ut
 uehementer peccata culpa
 ludat quo reatum suum et
 cum se percussu sentiat nesti-
 ri putat Magna itaque pro
 dicatōis arte agendum est
 ut qui ex apta correptione
 ne deteriores fuit quoda-
 modo correptionem ad salutem
 redeat Non enim paulus dicit
 Que putatis ignobiliora
 esse membra corporis huius ho-
 nore habundantiora tamen
 inquit Et que inhonesta sunt
 membra habundantiorē honesta-
 tem habent honesta autem
 membra nulligē egent Sicut
 enim inhonesta membra memo-
 re ita quidam sunt membra
 sanam etiam potentes et
 plerumque qui dum apta ueritate
 feriri nequeunt quasi ho-
 nore testimonio uellant
 uelant Sed hoc de occultis
 potest delictis loqui Nam
 quoniam et alijs cognoscitibus pe-

cant alijs et cognoscitibus
 incedendi sunt ne si pre-
 dicator taceat culpam
 approbasse videatur atque hoc
 cretens in exemplum ue-
 niat quia pastoris lingua
 non seruat Ecce ergo
 desia cum predicatoribus suis
 quodam facta malorum sub-
 dispensatione inuictio in-
 ceperat labia quasi per-
 tes mouet si tamen parcedo
 non potest quod ab inuictio
 culpe generaliter non tacet quod
 specialiter tacet Sequitur
Sed quid agam Si locutus
fuero non quiescit dolor
meus et si taceo non re-
cedit a me hoc persone be-
lob qualiter gignat nulligē
ignorat Sed si ad sancte
dicte typum trahat hoc t-
cu loquitur dolor in me qui
est in locutione sua passus
in me corrigi sperat et ai-
tas dolor in me credit
quia et si aduersata gratia
erit hoc ipsum amplius quod
tacet ostendit quia se ta-
cente pastoris culpas ex-
creste sperat Sequitur
Nunc autem oppressit me dolor
meus et in membrum educti
sunt oculus meus Dolore
suo scilicet etiam patitur quoniam
in malicia sua creste per-
uolens intuetur Et quia dum
prauis crestat etiam infrom-

in malicia sua crestat etiam infrom-

qui in ea sunt ad sequenda
studia prauitatis nocitat
ferte addit et ad nichilum
reducti sunt omnes artus
mei Sic enim possit for
tes sic partem infirmi
quique de signari solent
Membra ergo ecclesie ad
nichilum rediguntur quoniam exi
mitacoe prauorum in
hoc mundo recesserunt infir
mi quique deteri infirmat
videntes etiam felicitate ma
lorum sepe ab ipso fidei statu
de labunt bona temporalia appetunt
et uelud nichilum ducunt
quia dum manente dei con
tra deserunt diligentes tra
sitoria quasi ad non esse te
dunt. In autem dicitur Rur aut
quod uidelicet tempus doloris et
ecclesie modo est et tempus
traudis per modum sequitur. Se
pe uo gemit ut ista ecc
clesia non solum infideles atque
extra portos aduersarios tol
leret. sed eorum quoque insidias
atque aduersitate uix ferat
quod intus habet. Unde beatus
viri uoce apte mox sub
dit. Et rursus mee testi
monium dicitur gratia me
Quid prauitas in duplici
tas designat. Fugite itaque
sunt. sic ecclesie oes qui in
ea dupliciter uiuunt. qui
fide uocibus clamant opibus

cap 8

¶ uox duplici. infidelium / e.

de negat. Quia nimirum pa
cis tpe quia huius mundi
partibus eandem fide honore
esse sperant. fideles se ex
metunt. Sed tu stam enim
sub aduersitate pericula tunc
baudet illico ostendit quod
in perfida mente moluit
has aut rugas in electis
suis stam enim non habet
quia uidelicet nescit aliud
de se foras ostendit et intus
aliud habet. Unde recte ex
gig predicator dicit. Ut ex
hibet ipse sibi gloriosam
etiam non habere macu
la aut ruga. Ayacula ap
pe et ruga non habet. quod et in
pituitate opibus et duplici
tate simoniam caret. Sed
quia non me simoniam fidei in
tos etiam episcopos tenet in
tempus persecuciois exarsit
ipos hostes parit quos
predicatiois uerbis alere an
uidebat. Dicit ergo. Fu
ge mee testimonium dicitur gratia
me. l. ipse in sequendo in
recepti qui non in meo cor
pore positi sunt duplicitate
sue in se malicia non eme
dant. Unde adhuc beatus subdit.
Et suscitatur falsiloquus ad
usque facie mea gradibus
michi. Etiam prauis sue tpe
stam etiam falsiloquum patit

Su
ca

da sunt in ea multi qui de
 et in tali promissione diffi-
 dunt et tamen se fideles esse
 mecum. Cui dum per orationem
 eius apte gratia dicitur non presumit
 nisi falsiloquium non gratia facta
 unum si quasi post dorsum par-
 titur. Sed cum malicie tempus
 erupit illi qui non metuentis
 de rogat ad gratitudinem ante
 faciem venit quia ubi vere
 fidei aptis vocibus obsistit.
 Cuius dicitur dicitur quia cum her-
 a carnalibus patitur non tam
 ipsi sunt qui in mea morte se-
 uiunt quam maligna spiritus
 eorum mentibus principantur. Si-
 cut per paulum dicitur non est nobis
 colluctatio adversus carnem
 et sanguinem sed adversus prin-
 cipes et potestates. adversus mu-
 di rectores tenebras hanc
 in hunc quod cum defalsiloquo
 loqueretur apte modo ad
 describendum eius falsiloquium
 principem ubi dicitur dicitur
 Collectit furorem suum in me
 et gemitus in me in fere-
 rit in me dentibus suis hostes
 meos terribilibus oculis me
 intuetur. Quid aliud dicitur in-
 qui quia membra diaboli
 sunt ipse utatque peccator agit.
 quidquid in corpore cordibus ut
 agere debeat inmittit. Habet
 etiam nunc diaboli gratia et

deserta stant furore sed
 spiritus eius furor est quia
 occultas tentationes per singu-
 los movet. Cum vero gratia
 ea in apta persecutio pro-
 curat furore suum in eam
 colligit quia afflictio
 illius tota se in teoem gemitu
 agit. Membra autem eius hoc
 patris tempore idcirco gratia
 electos collectu furorem
 non habet quia malicia sua
 magis se sentit posse imple-
 re quam cogit. Cum vero sibi
 suppete licentia pravitatis
 apperuerit. tunc hanc au-
 daciam ferunt quato et quod
 illa exornate glomerat
 ferece exgo nunc dicitur Col-
 lectit furorem suum in me. Quod
 adhuc furor ut lacus ex-
 ponat dicitur et gemitus in
 infrenuit gratia me denti-
 bus suis De quo et subdit
 hostes meos terribilibus oculis
 me intuetur. Ille quippe
 antiquus hostis etiam gratia
 hanc dentibus fecerit ea quod
 terribilibus oculis intuetur. et
 per alios crudelia exerceat
 et per alios que excreat
 providet. Dentes namque
 huius hostis sunt bonorum per-
 secutores atque carnifices
 qui eius membra lamant
 dum electos illius suum persecu-

Et dicitur membris diabolici / 4.

caecis affligat. Oculi uo
huius hostis sunt hi qui co
tra ea prouident mala que
fiunt suis. q. silis p. secuto
ris eius crudelitates ista
mat. Antiquus ergo eis ad
strem fecerit q. tra eam
detibus suis du p. crudeliter
repob. in ea insequitur
vita bonoru. Intuet naq.
terribilibus oculis hat.
quia prauoru q. silis no
cessat mala exquirere magis
hanc sp. deteig. affligat.
Ita sic inuicem ueritas
in p. dicatione sua paupes
vdiotas et simpes electit.
Sic extra ille dap. natus
homo que in fine m. di. a
postata amigd. assumit ad
p. dicatione falsitate suam
astutos. atq. duplices atq.
huius m. di. stercia habentes
electura. e. h. n. et p. vsu
am. dicit. De terre cim
balo. alaxu que e. tras
flua etio pie qui mittit
in mari legatos et inu
sis papri sup. aquas.
Terra quippe cui de dicit
ille p. n. cipalit. dap. natus e.
qui alaxu cimbalu. vocat
quia hi qui supbia multi
tudine cogitator. eudat
eude. p. ustu. horez. p. dica
do sonat. Que st. tra. rca.

transflua thio pie ee phi
bet. Ethiopia etem m. g. u.
p. tm. mittit. et oem. horez
mud. yte. q. p. ctore. pro
fert quasi m. g. u. ethio
pia p. tm. parit. Et fru
tui. ve. de. trasflua. etio
pie ee phibet. quia dap.
natus ille homo fata. me
sitate. m. g. u. e. ut om. pa
tatu. p. tra. trascedat. Qui
mittit in mari legatos q.
p. dicationes suos in seculo
sp. git. De quibus rca. sub
qualit. mittant. du. dicit.
in uasis papri sup. aquas.
Et papri quippe. rca.
e. Quid itaq. p. p. x. m.
si seculas stercia designat.
Vasa ergo papri sunt cor
da doctoru. secularu.
In uasis. rca. papri sup.
aquas. legatos mitte. e.
p. dicationes sua in sup. etu
canalu. sensib. pone. et
defluetes ad culpa. popu
lod. rotat. Qui ergo illic
p. uasa papri. ipi. h. quia
canalit. uidet. p. oculos
designat. De quibus adhuc
subdit. Aperuerit super
me ora sua. exp. rates.
Ora sua. rca. exp. rates.
Aperuerit. cu. et. erro. r.
sui. mala. p. dicatione. no. me
tuat. et. p. dicatione. recte.

fides reddent. De quibus
stodū est quia illos p̄cipue
in ista ecclia p̄secut̄ quod
m̄lt̄ aspiciunt in eē p̄futu
ros qui vitā carnaliū ubi
torep̄tōis ḡterunt eosq; in
ecclie tōpe sp̄ualit̄ utūt
Vn̄ et subdit̄ p̄cussert̄
maxilla mea. faciati sūt pe
nis meis. Maxilla quippe
ecclie sūt p̄dicatores sūt sūt
sub iudee specie p̄ Jeremi
am dicit̄. Plorad̄ plorauit
in nocte et lacrima ei; in
maxillis ei;. quia in aduſta
te ecclie illi ampliḡ plangūt
qui vitā carnaliū ḡsem̄se
p̄dicando nouerūt. P̄ ip̄os
quippe stā ecclia t̄ quos a
vicijs ḡterit et quasi ḡlu
ciens in sua membra ḡtūt.
Vn̄ ip̄i quoq; p̄mo p̄dicatores
velut maxille ecclie dicit̄.
Occide et maduta s̄m̄t e
ecclia q̄ sampſan maxilla
asim̄ tenuit et hostes per
emit. quia redemptor n̄
simplex atq; pacificus sue
manū utūt tenes a vicijs
carnales interfecit. Et ma
xilla intra p̄icta p̄mo
dū aquas fudit quia data
morta p̄dicatores corpa
maſna p̄p̄tis moſtrauere
miracula. Maxilla ex ip̄o
ecclie p̄fise fecit cū bo
nos p̄dicatores inſequit̄

et quia t̄ ip̄i grande
se aliquid fecisse estimat
cū vitā p̄dicatores necat
p̄ p̄cussione maxille ap
te subiugit̄ faciati sūt pe
nis meis. Ille quippe eos
pena faciati q̄ morte ecclie
p̄cipue castigat. Sequit̄
Conclufit me deq; ap̄it in
iquū et manib; ip̄iorū
tradidit. Ḡtoreū populi
ap̄it iniquū ḡtudit̄ cū eu
tato antiqui hostis p̄secu
tōib; temporalit̄ datur.
Qui nō sp̄m̄ s̄ manib; im
piorū tradit̄ quia quo
hic in morte cape nequit
eo ḡtra carne illiḡ caude
liḡ incedit. Et p̄nta
ecclie p̄tis cū aduſa p̄peti
ḡrauit̄ cepit et infirmos
suos ḡsp̄xit ad deteriora
de labi sue pacis tepora
ad morte euocat̄ q̄n̄ fideles
suos p̄dicatores sue opule
tia p̄stebat. Vn̄ apte sub
iugit̄. Ego ille quod opu
lentiā rēpete ḡtrity sūt
In eo qd̄ se repente ḡtrity
asseruit infirmos in morte
impuidā designauit. Qui
dū mala que uetua sūt
p̄uide nescit. Tato eis
ḡrauiora fuit quato et ab
eis inopinat̄ inopinata tol
lerit̄. Infirmit̄ aut̄ metib;

repente adusa no uenit
quia p̄ qua ueniat p̄uide
tue Quod t̄n̄ n̄ quoz
sta et̄ia in quibzda re
labentibz patit̄ qui post
doct̄ne opulenta subitibz
aliq̄n uicibz q̄terut̄ ut
sic in quibzda malis cor
ruat ac si ubi p̄bulum
nūquā habuissent Sequit̄
Tenuit coruice mea q̄
fecit me et posuit sibi
quasi signū Sicut i ma
lis coruice supbia sic in
bonis libertat̄ erectione
signat̄ In no nūq̄ ip̄i
q̄ supbia p̄reccōibz aut
toritate p̄mit̄ Sicut
p̄pham d̄ns sic et̄ie
pollicet̄ dicit̄ p̄ona te
in supbia seculorū et q̄
p̄ seculoribz t̄pe infirm̄
quida uera q̄ sentit̄ p̄
dicat̄ libere no p̄sumit̄
Ferte de hoc hoste dicit̄
Tenuit coruice meam
q̄fecit me 2 fortasse at
h̄y t̄uit̄ appellat̄oe sig
nati sūt qui pacis eius
t̄pe pl̄ḡua pl̄ḡo detet̄
exigut̄ et subornat̄oe
defendede rectitudinis
uicio defuunt elacōibz
Qui p̄seculoribz t̄pe id cō
adusa pl̄ḡo sentit̄ quia
de p̄p̄ibz extollit̄ De q̄
bus bene dicit̄ tenuit

coruice mea q̄fecit me
i. elacōibz qua in infirmis
habui distictōe sue p̄se
culoribz met̄mauit̄ Et posu
it sibi quasi in signū Cō
stat mirum quia idēo sig
nū p̄mit̄ ut sagittarū em̄
sione feriat̄ Fidelis ita
q̄ p̄p̄ibz in signū hosti suo
ē p̄mit̄ Quia eū semp̄
sub ictibz i pet̄it̄ eūque
suis p̄seculoribz affligit̄
Cui em̄ in hac uita assi
dua mala tollerit̄ uelud
in signū p̄mit̄ utq̄ exp̄it̄
feriet̄ In et p̄dicatore
ex̄egit̄ eū p̄seculorū ma
la tollerit̄ atq̄ sub p̄se
culoribz adusaiorū gemet̄
tenet̄ discipulorū me
desuis afflictōibz q̄solat̄
aut̄ Ipi em̄ st̄tis q̄ in hoc
p̄mit̄ siḡ At si eis apte
dicit̄ Quid in hoc t̄p̄e
uoluea mea in meam Qui
si et̄na gaudia querim̄
huc ad hoc uenim̄ ut feri
am Sequit̄ Circūdedit̄
me lanceis sub uolue
rauit̄ tubos meos no pe
perit̄ Et effudit̄ in tra
uista mea Hec iuxta
h̄az b̄to Job q̄p̄ue posse
uidebant̄ p̄ hoc q̄ dicit̄
Circūdedit̄ me lanceis sub
quid n̄ dicit̄ tubos meos
no peperit̄ nisi subdetur

qd de eo mme scriptu te
 Et in effudit intra viste
 ra mea. Et quia re neces
 se est ut du hoc iuxta hat
 i uenire no possug et ea
 que mubis eig sedm hysto
 ria sonat iuxta spm re
 quiram. Rursum etia
 lanceis abhoneste suo cau
 dat qm in mebris suis ab
 i pugnatore callido tepta
 tionu lacu impetit. In
 aut taudati lanceis dici
 m. qz antiquus hostis tep
 tationis sue volne ab om
 pte nos impedit. Sepe
 em du gula restringitur
 ut libidinis subigat manibz glo
 rie aculez inete pulsat.
 Si at corpe abstinence af
 flictoe no atterit gra me
 te libidinis flama se exu
 tat. Sepe du suae paxi
 moria mtm adtenacia
 labim. Et sepe du possessa
 effuse tribuit adauaricia
 ducim quia rursu tollige
 querig qd tribuat. Du ex
 go antiqui hostis iacula
 vbiqz nos impediunt recte
 nt dicit. Encrudedit me
 lanceis suis et quia oe
 pbn hostis quide callidz
 si suadet sz nos eig suasi
 omibz qsentedo ppetramz
 apte subiugit q volneat

tubos meos. Intubis quip
 pe luxuria est. Vn et is q
 cupiebat voluptate libi
 dms extingue a corde p
 dicauit dices succati tubi
 metis vte. Cu exgo anti
 quus hostis fidele ptm ad
 luxuria pthalit huc p
 tul dubio in tubis ferit. Vn
 nondu quoqz est qd ait in
 volneat sz volneat tu
 bos meos. Sicut em aliq
 loqui vniqz est. colloqui vo
 duoru ut fortasse milloru
 sic antiquus hostis qz nos
 ad culpa sine mea voluta
 te no rapit nequaqua
 tubos meos volneare sz
 volneare dicit qz hoc
 q nos ille male suggerit
 nos sequetes ex volute
 ppia i pleriqz et quasi cu
 po nos pte volneramz
 quia ad ppetradu malu
 ex libere sit arbitrio du
 tim. No peprit ac si di
 cat. No destitit t effudit
 mrea visted mea. Quid
 aliud ste etia visteda de
 bemz accipe nisi coru me
 tes qui eig queda mistia
 gbinet qui ad intima sac
 meta defuiut. Sed anti
 quus aduarius cu fideles
 quosda qui interioibz pte
 mot defuiut videbuntur

& inuicem obnoxioe aut p

ad secularia negotia per
trahit eiq; p̄t̄dubio v̄iste
ra in t̄ra f̄udit quia illos
in reb; infimis ḡculat
qui p̄q; in occultis atq; sp̄ua
lib; actib; latebat. Sec̄t̄
Concidit me v̄lne sup
v̄lne In in f̄emis suis sta
etia v̄lne sup v̄lne
ḡridit. q̄n p̄tm̄ p̄cto ad
ut. ut culpa vehemētiq;
exaggeret. Quō em a
uicicia p̄trahit ad rapi
nā et rapina ducit ad sal
lacia ut p̄trata culpa
ex falsitate etia etiam
defendat. quid iste nisi
sup v̄lne ḡl̄h̄ e v̄lne.
V̄n b̄n q̄ p̄ p̄ham dicit
Aaledictū et medacū
et homicidū et furtū et
adulterū in v̄ndauit
et sanguis sanguinem
tetegit. Solet em sang
uimis noīe f̄ignari p̄tm̄
V̄n is qui a p̄tis lib̄ari
desiderat p̄ p̄m̄z clamat
lib̄ari me de sanguib; Et
quid ergo sanguine tangit
cū culpa culpa cumula
uerit. Et quia v̄lne v̄l
neri addit. et v̄nes q̄
nos atiqui hostis vehemē
tiq; excrestat recte sub
iugit. Exruit in me q̄
ḡigas sp̄ale quippe in
imico resistit si no ei

cap 8

¶ Unde resistendo inimico / 8

ut in multis lapsib; ut in v̄no
duciq; ḡsentat. Sim ued
eig; suastomb; aia subee
ḡsueuerit quāto se ei ce
brig; subuit t̄to eū sibi
intollerabiliq; sicut ut ei
reluctari nō valeat quia
mimicū malignū adūsāq;
ḡtra hat q̄ p̄raua ḡsue
tudine deuicta quasi moe
more ḡgiantis pugnat
Et t̄n p̄lexūq; sta etia
p̄ p̄tratas culpas me
tes fidelū ad p̄m̄z r̄uocat
et p̄ta opis utute spon
taneo afflictiois mudat
Et b̄n subdit. Sattu ḡsui
sup cute meā et operui
me carne meā Quid
in factis et emē nisi p̄m̄
quid in cute et carne nisi
p̄tm̄ carnis d̄z intelligi
Cū ergo p̄ lapsū carnis
quidā ad p̄m̄z edeūt q̄
facta sup cute ḡsūt. et
eme caro operit. quia
culpa carnis p̄ p̄m̄z testi
ne in districti iudicis q̄
amine adulatione v̄deat
Infirma aut mebra sua
sta etia cū a p̄tis retra
hit atq; ad p̄m̄z r̄medū
ducit hec p̄t̄dubio fleti
b; adiudat ut ad r̄cipie
dā auctoris exat; quale
stat et p̄ foras plangit

quod non fecit quod in membris suis
 debilibus quasi ipse fecit
 Vnde adhuc bene addit et facies
 mea intumuit fletus et facies
 quippe sic etiam sunt hi qui
 in locis regimini positi appa-
 ret primi ut ex eorum spe
 sit honor fidelis populi etiam
 si quid in corpore latet de-
 forme. Cuius in mirum plati ple-
 bibus plangunt culpas in fr-
 macum seque sic d' aliorum lap-
 sibus ac si de proprio affligunt
 Et sepe dum quosdam vident
 aduena per culpas educe
 quosdam vero in iniquitate
 persistere occulta omnipotentis dei
 iudicia mirantur si pesare
 nequeunt. Obstupescunt enim
 que non intelligunt. Vnde et ap-
 te subiit. Et palpebre mee
 caligauerunt. Palpebre et
 ita appellati sunt qui ad pro-
 uidentia pedum utinam vusi-
 lant. Et cum occulta dei iudi-
 cia nec positi vigi-antes in-
 telligunt palpebre sic etiam
 caligant. Et ut sepe idem
 dixisse me memini beatus
 lob sic etiam typum tenens
 modo voce corporis modo aut
 voce capitis utitur et dum de
 membris eius loquitur et petra
 aduersa capitis leuat. Vnde
 hic quoque subiungit. Hec passus
 sum absque iniquitate manus
 mee dum liberare mundum ad-

deum preces Absque iniquitate
 manus suas protulit qui per-
 cussa non fecit nec dolorem
 tunc in ore eius et tamen
 dolore crucis pro nostra redem-
 ptione tolerauit. Cuius-
 dam postquam mundum ad deum pre-
 ces habuit quia in pro-
 dolore passionis pro perse-
 cutoribus orauit dicens pro-
 dimitte illis non enim scit
 quod faciunt. Quidem dicitur quod
 cogitari in parte mundi pro
 qua tu et illis misericordiam inter-
 cionis tribuit a quibus tol-
 lerat dolorem. Vnde factum est
 ut redemptoris mei sanguinem
 quem persecutores seueriter
 fuderat pro modo creditus
 piberat eumque esse dei fi-
 lium predicaret. De quo vi-
 delicet sanguine apte subiit
 quod Terra ne operiatur
 facinorosa sanguinem meum
 neque inueit locum in te-
 latendi timor meum per-
 ti hoc dictum est Terra est
 et intra ubi. Que scilicet
 ra redemptoris mei san-
 guine non abscondit quia
 unquamquisque propter redemptorem
 sue proci sumens confitetur
 ac laudat. Et quibus ualeat
 proximis in notestit. Tex-
 ra etiam sanguinem eius non
 operiuit quia scilicet etiam
 redemptoris sue misit

etiam aliam in opus etiam

me utt fiam mundi p[ro]p[ter] p[ro]p[ter]
dicitur. R[ati]o q[ue] subdit
R[ati]o inuocat in te latodi
locu clamor meq[ue] ip[s]e et
sanguis r[ati]o q[ue] qui su
mit clamor n[ost]r[us] r[ati]o
e[st] e[st] ip[s]e e[st] p[ro]p[ter] paul[us] dicit
et sanguis afflomis me
lig loquere qua abel. De
abel sanguis dicitu fuerat
Vox sanguis fr[ater] tui cla
mat ad me de tra. Sed sa
quid ihu meliq loquit p[ro]
abel quia sanguis abel
m[er]ito h[ab]ere fr[ater]e fr[ater]e
peccat sanguis aut dm vi
ta p[ro]p[ter] secutorib[us] i[st] petruu
ut ex[em]p[lo] d[omi]ni s[an]c[t]u d[omi]ni
te p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] no[n] sit otiosu
debem[us] imitari q[ue] sum[us]
et p[ro]p[ter] t[er]tib[us] q[ue] v[er]ba
inve locu em latodi clamor
eig in nob inu[er]t si hoc qd
nob[is] credit lingua tacet.
Sed ne in nobis clamor
eig lateat restat ut vng[us]
q[ue] modulu suu v[er]ificat[ur]
sue misteriu p[ro]p[ter] in
notestat. libet met[er] oculos
ad d[omi]ne p[ro]p[ter] h[ab]ere
educ[er]e cu iudei p[ro]p[ter] seque
tes seueret discipuli tim
tes fugeret. Qui em ca
ne mori viderat nequa
qua de[us] ee credebat. Vn
hic apte subdit. E[st] em
in celo testis meq[ue] et g[ra]t[us]
us meq[ue] in excelsis. Cui ei
fides labefacta et in tra

cap. 10.

¶ unde teste in celo / 10.

erat ei testis in celo. Tes
tis quippe filij. p[ro]p[ter] e[st] deo
ip[s]e in excelsis dicit. Et q[ue] in
sit me p[ro]p[ter] ip[s]e testiom p[ro]
hibuit d[omi]ne. Cui r[ati]o et
g[ra]t[us] dicit quia vna volu
tate vno g[ra]t[us] p[ro]p[ter] tu filio
semp[er] opat. Cui testis e[st]
Quia nemo nouit filiu n[isi]
p[ro]p[ter] tu. Ergo in celo teste
et g[ra]t[us] in excelsis habuit
q[ue]n h[ab]et qui moriete carne
cernebat diuitat[ur] eig po
tecia g[ra]t[us] nesciebant
Et tu igno[re]t h[ab]ere in m[en]te
te t[er]me mediatoris dei
et homi nouerat q[ue] tu
ip[s]o opabit p[ro]p[ter] Quod for
tasse etia aduore eig cor
pis r[ati]o ualeat. Santa
naq[ue] etia id[em] adusa in
te p[ro]p[ter] tollerat ut h[ab]et
sup[er]na g[ra]t[us] ad p[ro]p[ter] etna
p[ro]p[ter] ducat. Ex[em]p[lo] sue mor
te despuit q[ue] r[ati]o g[ra]t[us]
intedit et t[er]m[us] sua
que patit[ur] p[ro]p[ter] q[ue] p[ro]p[ter]
lat[ur]. De quib[us] miru bo
nis p[ro]p[ter] dubietate no[n]
no[n] habet quia fidele uon
testiom r[ati]o suu g[ra]t[us]
ria tenet. Carnis quippe
eig r[ati]o mete g[ra]t[us] at
q[ue] ad spem fortit[ur] g[ra]t[us]
cit. q[ue] qd factu id in suo
capite videt sperat meq[ue]
q[ue] corpe q[ue] videlicet ip[s]a e[st]

absq; dubietate secutura
 Quia videlicet etiam p̄ta
 aspiciens in p̄tua p̄fecte
 mensura sub appellatione
 lune describitur dicitur luna
 p̄fecta in et nū Quia quia
 ad r̄m̄s spem d̄m̄ca r̄o
 roborat forte subiungit
 et testis in celo fidelis qz
 ut de sua r̄ene nō trepi
 det tā eū in celo qui r̄sur
 rexit a mortuis testem
 habet r̄ fidelis itaq; cū ad
 uisā patit cū duris tribu
 lationib; fatigat ad spem se
 quēt glorie mēte exigit
 et de redemptoris sui r̄ene
 q̄dens dicat Ecce em̄ i
 celo testis me; et q̄stus
 me; in exortis Cui res
 te q̄stus de quia natura
 max; nō solū creando no
 uit s; etiā assumendo Ecce
 em̄ eig est m̄a suscepisse
 In etiā p̄ psalmistā dicit
 ip̄e em̄ sit signum n̄m̄
 dicat specialit̄ sic dū q̄stet
 nil eē qd̄ nesciat S; fū
 metū n̄m̄ sic eig e; hoc
 in seip̄o expietate susce
 pisse Que tñ r̄o b̄to iob
 q̄ruē nob̄ etiā singulis
 p̄t Oib; em̄ qui ex eo qd̄
 agit huānas laudes appe
 tit teste m̄tra querit
 Cui aut d' actib; suis oip̄o
 feti deo placere festinat
 teste se h̄re in celo cōsue

rat Et sepe q̄tingit ut
 ip̄a q̄ in nob; bona opa
 ab incautis hoib; r̄phen
 dent Sed qui teste m̄ce
 lo habet r̄phensioē hoī
 nū intugi nō detet Unde
 adhuc subdit Verbofiat
 ti mei ad deū stillat oculi
 me; Quid em̄ p̄ oculū n̄
 cordis inteto designat
 Sic scriptū e; si fuerit oculi
 l; tui simp; totū corpus
 tuū lucidū erit qz tū bonā
 intetoe quid agit eig in
 teroib; actō apud deū m̄
 m̄ me suscit Cū ergo u
 bosi aia sūt i cū et ip̄i
 derogāt qui r̄fide sociant
 ad deū m̄ce e; ut oculus
 stillet quateq; m̄a intetio
 tota in amōib; intm̄i ap̄u
 tione defluat et tato sub
 tiliq; se ad intetiora erigit
 quato p̄ extetiora obp̄ria
 r̄pulsā m̄ta r̄dite cogit
 ne foras euānescat Sed
 atq; ut m̄a sic iudicaret
 v̄re cū deo quomo iudicat
 filii hoib; cū collega suo
 p̄tore; quide nob; eē sp̄
 agrostiq; et tñ sepe i flagel
 lo p̄tū p̄ quo magis p̄tō
 flagellam ignoraq; Et
 nob; metip̄os subtili r̄quisi
 tione distutiq; ut si quomo
 possū; causa p̄uisionis
 m̄ce iuestigat v̄letiq;
 Que dū p̄terit; nob; lat;

fit nob oneritas mea
et de eo qd putim plus
dolens Quisquis uo cu col
lega suo ad iudicium acc
dit et qd sentit dicit et
p q qd tradit agnoscit t
quod uoluit pulsat. et no
uit vn pulsatur Qui et
diuina qd a diuisione pau
tit du nouit quide quia
rappulat si cur rapuletur
ignorat qua si dicit ipse
quod sentit sed quod qtra
se dicit nescit quia ipse
quide inuenit mubere
si de q arte no declarat
p qua eu feriat ultone
Itaqz ne dicit atqz utma
sic iudicet vn cu deo
quomo iudicat filii hois
cu collega suo ac si arte
dicit Sic moe qd duo
audior. sit ce qd d me
dicit audire Quod tam
in hac vita fieri nulla
tenq pt. quia magna e
in poto oculis cordis
mei ad qte planda subti
litate dei ipa uidelicet in
firmitas mea si tuc ad
pueu mtuebm eu a
quo nuc subtilit mtue
m cu hac infirmitate de
pota ad qteplacof mtue
graz uenerim De qua
paulq dicit It qgnosta
sic et qgnitq su Unde
btus lob videtis e dem

qgnitor plenissime hic p
fici nullatenus posse decca
tate quide vite pnt ge
mit si tn se de eius bre
uitate qsolat dices Ecce
em breues am trasant
et semita p qua no eubar
ambulo Ome qd transit
breue e etia si tardius
tmari uideat In mortf
aut semita p qua no eu
tant ambulamq no quo
ad uita carnis in me re
surgedo reduem si quo
ad taboeb huig vite mor
talib ut ad q quicceda labo
ribq pma iteru no dei
mq Sequi

prata meq attenua

bit Attenuabit spūs cap. xi

tiore iudicij quia electo
ru metes quo aplig ex
tremo iudicio p m quate
se sentit eo ad distancie
das semetipos terribilig
qtrennisat Et si quas in
se canales romqua cogi
tacoeb inuenit p me ac
doe qsumit nec p cogita
coeb suas dilatare car
nali uoluptate pmittit
quia eo semetipos diuidi
cates subtilius feruit quo
districta iudice pntolant
vicinu vn fit ut p m quu
sibi semp exitu suspiget
Ita ipboru metes idco

multa nequit agunt quia
se hic vult dicitur aebi
terent. Justorum autem atte
nuat spiritus sed transessit in
iquora. Quo enim per elatores
trem tumet eo attenua
tor spiritus non habet. Iusti
vero dum breuitate vite
sue considerat elacionis et
inuidie culpam detrimat
Vn et subdit. Dies mei
breuiabunt et solum michi
et super est sepulchrum. Qui
enim considerat qualiter exit in
morte semper fit timidus
inopaco. Atque Vn motus
suis in quasi non vivit inde
uerat motus sui. Aditio
vult in ad transessit a pe
tit tuctis partem vite desi
deris gradat et perne
mortui se considerat quia
mortalitatem in me ignorat
perfecta enim vita est mortis
imitatio qua dum iusti solli
cite pagant. Culpam hanc
ob euadunt Vn scriptum est
In omnibus operibus tui memo
riae nouissima tua et me
tuum non peccabis Vn et
bitus Iob quia dies suos
breuiari considerat et solum
sibi super esse sepulchrum pen
sat apte subiungit. Non
peccavi et in aaritudinibus
morat oculis meis. Ac si
apte dicit. Culpam non feci

et flagella suscepi. Sed
in hac re animus mouet qui
in multis se huius hystorie lo
tis peccasse confitetur qua
rore nunc peccasse abne
get. Sed adhuc ratio re
lexiter occurret quia ne
tatu peccauit ut flagella
merere nec tamen sine peccato
esse potuit. Nam quia non
procedenda culpa sed per
augenda peccata est. iudex
ipse testatur. Qui laudat et
ferit. Et rursum quia sine
peccato non fuerit nec ipse
negat qui a iudice laudat
quia non negat. Sed credo
quod in die huius libri distat
si dicta deuote ex uoce
capit sententia. Peccator
etiam me ad deprecator me
uenies et non peccauit
et amaritudine suscepit.
quia poena culpam me sine
culpa suscepit. De cuius uo
ce subdit. Libera me et
pone me iuxta te et cuius
vis magis pugnet contra me.
Ipse etiam non peccauit in
cogitatione uel in opere. Etiam
ipse ipse in amaritudine mea
per passionem ipse libenter est
per esurientem ipse iuxta patrem
ponitur est per astensionem
quia profertur in celum sedet
adextera dei. Et quia post
astensionem eius gloriam

si aliquis aliquid...

cap 12

Iudea in discipulorum eius
persecutorum amota est recte
nunc dicit et tuus vis ma-
nus pugnet contra me. Tunc
quippe in membris illius fu-
ror persecutorum seuit tunc
contra fidelium vitam flamma
crudelitatis exarsit. Sed
quo mentem inquit a quid
ageret dum illi qui perseque-
bantur intra iam sedebat. De
quibus ad huc subdit. Cor
eorum longe fecisti a dis-
ciplina. Si enim disciplina
custodia nosserit nequa
qua redemptoris mei pre-
cepta contempneret ipsa eos ca-
nis sue mortalitatis ad a-
more vite immortalis
exortasset. Hoc ipsum namque
in hac vita corruptioni
nobis esse subiectos iam de
flagello discipline est. Est
enim et feugore fame sitis
que turbant moribus affi-
ci. quibus etiam extingui que
sunt hec alia quam flagella
peti. Sed sunt nonnulli qui
et flagella tollebant et
tamen mentem ad flagellantis
metum nimis reformant.
Vnde recte nunc dicit. Cor
eorum longe fecisti a dis-
ciplina quia et si corpora
sub disciplina est cor sub
disciplina non est. Dum et
flagellat quisque et tamen

¶ unde flagello discipline / 12

ad humilitate mentis non
reducit. Neque ita hoc
dicit ac si omnipotens ac misericors
deus longe cor hominis a dis-
ciplina faciat sed quod spon-
te delapsus ibi remanere
ubi cecidit iudicando permit-
tit sicut ei quod morose di-
tingit et ne nos tunc ad
temptationem in duam ne
permittat. Sequitur propterea
non exultabit. Cor enim si
enim sub disciplina est super-
vicia appetet ad ipsorum
bonis transitorie non illia
recte. Quorum igitur cor sub
disciplina non est. Ferte de
illis dicit propterea non ex-
ultabit quia dum in mundis
voluptatibus dimissi fuerint
bona semper desiderant cor
ad superna gaudia nunquam
leuat. Exultaret quippe
si mente ad spem patrie ce-
lestis erigerent sed qui per
disciplinam custodire vitam
nunc studet se per deside-
ria in mundis iacent et
quod est graviter iacendo se
erigunt quia de rebus tran-
sitoriis extollunt. Extol-
li autem possunt sed exultari
nequeunt quia inde profundius
tamen sunt non apud se al-
tiores sunt. Cor itaque
quod sine disciplina est ex-
ultari non valet quia huius

na mors sit male eleua
 ta in infimis pmit. sic bn
 pressa in sublimibz eleua
 Sequit' preda pollicetur
suus et oculi filioru eius
deficiet Postqz d' mlti ne
 iniquos. i. d' atiqui hosti
 corpe btus lob smaz p
 tulit mop ad ipm eoru
 pncipe. i. caput omi p
 duoru smaz utit. atqz a
 pluiali quo ad singulari
 redit. Ita quippe vnu co
 pa sut dyaboli et oes im
 qui ut plerumqz noie ca
 put censent at corpus
 et noie corpus appellet
 caput. Na caput noie ce
 set corpus cu de p'uso hoie
 dicit' ex vob vny dyabolus
 est et rursu noie corpus
 appellat' caput cu d' ipo a
 postata angelo dicit' i' mlti
 ho hor fecit. Iste igit' pncip
 omi p'isoreu aliud socios
 habet atqz alios filios. Cui
 naqz sut eig socii nisi illi
 apostate angeli qui cu
 eo de celestibz p'ae sede
 ceciderunt uel quos alios
 habet filios nisi p'usos
 hoies qui de eig praua
 p'suasionem i' malicie opa
 tione gendunt. In eia
 uelut uoce infidelibz de
 uos ex patre dyaboli est
 p'usqz itaqz iste auctor ex

roris predi pollicet' so
 tyb qui maligno sp'itibz
 prauoru p'mittit auas in
 eoru sine rapiedas et
 oculi filioru eig letificat
 deficiet qz du inter eos
 homi ad sola bona opa
 da excitat. hor illos ante
 facit q' diu tene no possit
 Neque em valet amoris
 prauu mteco p'mane qn
 et hor qd amat ipm que
 qui amat gstat subtelel
 tate deficere p'nt q' + p
 socios fortasse intellu' e
 delissim quoz et oi ma
 licia ia repleti p' filios
 uo hy qui adhuc decepto
 ruz p'missionibz illuzi au
 gende prauitati nutut
 ut illos ia uelut ex merito
 malicie dyaboli quasi soci
 os habeat qui ia no habet
 m'p'dicoe quo restit' us
 tos aut quasi filios quos
 p'missionibz lactat ut ad
 peyora p'ficiat. Sz oculi
 filioru eig deficiet quia
 prauoru mteroco' cadut
 tu o' q' hic appetit de
 seruit et illic quo delectat
 sine fine patit. Sequit'
posuit me quasi impubiu
utiqz et expleu' coru eis *sui*
 her btus lob dicit' ex se
 dicit' ex vocibz omi d'cto

cu' Ois quippe qui fla-
gello percutit quasi imp-
uerbiu' ponit volgi quia
stultu' quist' du' cu'q' ma-
ledice appetit ex illius
filitudie maledictionem
sumit que percussu' t'palit'
uidet eamq' pena' suo
optat aduersus qua' venis-
se aspiciat iusto sicut fit
ut no' recte sapientibus
in exep'tu' deducat ver-
ta' du' et pena iusti uera
e' adp'natio credit' et
que illi maneat gloria
nulla spe fidei p'uidetur
Sequit' Caligauit ad in-
dignator' oculu' meo' et
membra mea quasi in m'chi-
lu' su't redacta. Ad indign-
nator' oculu' caligat qua-
do ipi' q' qui in d'mo' core-
t' in e'ctia' lucen' ueritatib'
lybet du' se diuicia' a pra-
u'is despici' ac dedignat'
aspiciunt d' occultu' iudiciu'
admiratio' turbant et se-
cretu' dei penetrare neq'
ut cu' puale' p'usi' q'ra
bonoru' in moretia' p'mit-
tut' Quis etenim no' obstu-
pestat cu' h'edias apud
temuletu' regem salta-
tu' filie obtinet ut caput
aia' sponsi p'phete et plq'
qua' p'phete an' ora qui
u'au' in d'isto deferat
Et cu' iusti ad indignatores

caligant in firmi p'lexu'q'
usq' ad infidelitate' corru-
ut Vn' et d'n' subdit Et
membra mea quasi in m'chi-
lu' su't redacta. Membroru'
quippe no'ie tenacitate
ex p'mit' in firmo' qui
du' p'usos p'piciunt flore-
re iustosq' reu'cia' ad hoc
nonu'qua' p'ueniunt ut se-
ba' ut m'choasse p'enteat
atq' ita ad agenda mala
citig' reuertit ac si coru'
bite nocuit bonu' q' in
choa' uerit' Hoc aut' qd'
aut caligauit ad indignatores
oculu' meo' ubi' p'lamore'
bus aperit ad iudic' Stu-
pebit iusti sup' hoc Et
in more' q'ra' p'portam
suscitabit' Hoc loco inno-
cens nec du' p'fectu' iustu'
accipit' qui bona ad hoc
m'choans et si nocet alijs
no' nouit p'fecta' in ipe
age' nequaqua' ualet et
quia corda p'udoru' du'
p'usos florere i'p'm' di-
ta' aspiciunt in iudic' fia-
bus succedunt tanto quis
q' plq' uidet alijs bona
p'ncipia quato ea ipi' mag'
q' tepserit Na' qd' haberi
ab oib' no' ualet simul
totu' h'uit de est qd' alt'
habuit Succedit' uero

cap. ix.

gratia yportā in nocēs dū gte
 silatoris inuidet et q' nulli
 nocere solet. Sim vero in hoc
 loco in nocēs quilibz in bono
 pfecto accipit' gratia ypor
 tā in nocēs suscitāt' quado
 hūc et florens respicit et tū
 cū suo eū flore gtepmittit
 et pducendo que recta sūt
 tato eū despiciendū cetis
 eē demūciat quato eū co
 spiciat illa anxie querē
 que cū eo dū no valet
 pmane in hoc sensu sub
 iugit' Et tenet iustā viā
 suā et in mūdīs manibus
 addet forti ne. Cosidato qd
 pe yportā iustā viā suā
 tenet qz dū illū ex pūsa
 uolūtate obtine ea que
 mūdi sūt intuet' ppe ad
 amore celestiu robustiq
 stngit' sicut qz bonis desi
 detis pma etna no de
 erit. dū et prauis et dū
 plūibz boā t'palia no ne
 gant' Quia ex re mū
 dis qz malis addit forti ne
 quia gspiciēs pūso obti
 ne tēnā gloria boā sua
 opa puehit ad pfectioz
 et tato alcig boā t'palia
 despiciat quato hec abun
 dare eā malis cernit
 Quā em sint despiciēda
 gsideat que deo oipotes
 eū pūsis pstat Si em
 pūcipalit' magna eēt
 nequaquā hec gditore

ad usum retribuet suis.
 Vn et indignū sibi eē
 ppendit ut illa boā appe
 tat que habudae gspiciat
 et malis s' ad picipiēda
 celestia mete sua diri
 git que sibi cū t'pib' co
 iuuia eē no pnt' Tgit
 postquā exteriores pro
 uectq' malorū. bonoru
 uo' interiores intulit ex
 hōtatōis vā ptulit dicit
 Tgit vob oēs qutim et
 ¶ Venite ¶ huc videlicet ex
 hortationis ūba ppe ad
 electos format quos ad
 etmitate vocat. Qui duo
 bz modis mutat s' ut
 gutant' et uemat' Con
 utant' nimirū fide. ve
 niat ope. ut certe gūta
 t' de seredo mala. et ve
 niat boā faciedo. sicut
 s'ptū est. Duite a malo
 et fac bonū. Ayre adū vo
 qd subdit' Et no in uobz
 illū sapiete iuena. Qd
 em est. q' eos ad sapiēz
 uocat. et tū optat ne
 illos sapietes inuēiat n
 q' aduerā sapiēz uerū
 no pnt' qui false se sapiē
 sue fiducia decipiunt.
 De quibz s'ptū est. Ve
 qui sapietes estis in oca
 lib' uestrib' et corā uob'
 metipib' prudetes. Et quibz

cap 14

reursu dicit nolite ee
prudetes apud vos met
ipos Vn idem pdicator
egregia. Hod quos car
nalit sapientes tuerentur
ut sapius vax paupt p
fieri stultos querebat di
cens Si quis viderit m
uos ee sapiens in hoc secu
lo stultus fiat ut sit sapi
ens Et p semetipaz ved
tas dicit Confiteor tibi
pe dne celi et t're quia
abstondisti her. a sapien
ty et prudetibz et euclat
ti ea puulis Quia ergo
lyi qui apud semetipos
sapientes sut aduera sa
piam puemc no possut
fecte btis lob qustione au
ditoru desiderans ex optat
ne in eis ullu sapiente in
ueniat Ac si apte dicit
Stulti ee apud vosmet
ipos distite ut in deo ue
sapientes ee valeat. Et
Dieb mei transierit cogi
taciones mee dissipate et
torquetes cor meum Et ca
electoru pduerna et noc
tuena tpa gspicit uite
sue spacia trāsīe. qz noc
te in adustatibz die uo
in pspitatibz habet gsuclit
Quasi em lyp ei orit ex
traquillitate pacis. Et
noy ex dolore psecuōis
Et cu plz quietis otia ad
opacstentis gtra se psecu

cap 16

¶ de pparitate tpli 2 adusp. te
.16.

cionis labores redit dies
suos trāsīe testat. t'qby
in diebz solet tato graui
ribz curis premi quato
a se de tpa traquillitate
pacis subtilioris a iudice
racōis cogitat exquiri
Intraquillitate etei puz mo
aiazu luca cogitat. mo
trenaru dispensaciones
curat Que vidlia t'reno
ru actuu dispensacione
tanto bonis metibz gra
uiores sut. quato eazu
intuitu ab intuedis cele
tibz ut ad modicu euellat
Non btz lob siue sua. seu
uoce vniuersalis ecclie p
qua dies suos trāsīe te
stat. illico subiūxit cogi
taciones mee dissipate et
torqtes cor meum qz du
bonis metibz t'paliis feli
citas trāsīe. ead cura
eis t'rene dispe sacōis sub
trahit que eas in cogita
tombz torque videba du
em recte semp ee ad pi
pceda celestia appetit
eo ipō quo aliqui exdispe
sacōe t'rena ad ima cogi
tada descendat torque
ei se sentant Vn fit ut
t'pa qz adustat psecuōis
uertat in magna exul
tatoz leticie ppt adepta
quiete cordis Vn et apte
subiūgit Nocte uerunt
indie Dissipate em cogi

tacet nocte idie utitur
 quia nonaqua amplius
 tibi placet ex adustate
 mala perpeti qua ex pro
 peritate tene dispensa
 tois cura fatigat. Sed qz
 nouerunt cauaq et adusa
 trasio et pspora rursq d
 luceste apte subiugit. Et
 rursu p tenebras spero
 luce lux em p tenebras
 sperat quia uel p nocte
 uite pntis etnu lume pa
 pit ut ita hic adustas
 atq pspitas alinat ut sibi
 succede massim no desinat
 Vn fit ut et in luce no p
 suspicioe sit. et in nocte lux
 p presupcioe sic scriptu est
 Indie bonoru ne imemor
 sis maloru Et indie malo
 ru ne in memor sis bonoq
 Sed ecce qui auctois mei
 gra edepti sumq hor iam
 celestis muneis hemq ut
 cu a carnis me inhabitaoe
 subtrahim mox ad celest
 tia pma dycam qz du
 coduor ac redemptor nost
 claustra inferni pene
 tras electoru exinde uab
 eduxit nos illo ne no pa
 tit Vn ia alios de stede
 do liberauit. Hy uco qui
 an eig aducta in hoc mu
 do uenerut quatalibz u
 tute iusticie haberet ex
 corpibz educti in smu pa
 trie celestis stati recipi nul
 lo mo poterat qz nec du

ille uenerat qui inferni
 claustra sua destesione
 soluet et iustoru uab
 in ppetua ia sede colloract
 Vn bty lob et afflictoz so
 aeb et adhuc differet i
 tributoz iustoru stieb ap
 te subiugit. Si sustinuo
 inferniq domq mea est
 Et in tenebris stedi lectu
 lu meu pores etem sti
 et sustine adusa poterat
 et tn corpibz educti adhuc
 ab inferni locis liberaui
 no poterat qui nec du ue
 nerat q illuc sn culpa de
 stedit. ut eos qui ibi te
 nebat ex culpa liberauet
 Tunc ibi ho lectulu suu in
 tenebris stedi qn luce
 iustie p suadri calido co
 sciendo deseruit. Et qz
 in ipis q inferni locis ius
 toru aie sine tormto te
 nebat. ut et poriginali
 culpa adhuc illuc deste
 deret. et tn ex pps ac
 tibz suppliciu no haberet
 quasi in tenebris lectulu
 stediisse est. in inferno sibi
 requie ppassse. Graue ete
 m electis tedi fuit post
 solutoz carnis adhuc spem
 no uide ratiois. Quod te
 diu no imeto bty lob te
 nebras uocat. Et qz ex
 pena ifimil uelit. recte
 eade mox in fime sub

dit dicitur putredini dixit
pat me es. Ave mea et
soror mea umbra. Quid e
qd dicitur putredini. pat
me es. n q oib ho aboli
tione ia viatq destedit
vñ et addit. Ave mea et
soror mea umbra. qz ius
ex ipa putredie. et ai ipa
m huc mundu veni. Quia
tu em ad materiam corrup
tibilis carnis me ma ac soror
umes fut. quia et d' put
dine pressio et ai put
dine veni qua portamus
Quod intelligi spualiter
pt. Et me natura. et co
suetudo no i merito soror
vocat qz ab illa cu ista
sua. Que vis me et soror
umes fut qz conatus cor
ruptibili et g' sue p'usa
cogim' ut quasi quibsdam
umbra sic inquieti cogita
tionib' fatigem' in mente. Car
nis em natura viciata et
g' sue p'usa quia i nual
turali in corde infirmit' no
stre gererat. Vñ me et
soror umes vocat. Ave
dent em ai' cure. du
inquietat. No em cessat
viri iusti uel sollicitate cogi
tae ut p'actae quid agat
ut p'vide inspicere quo post
p'nte vna ducedi fut. Quia
ergo t' electi an aduetu
din et in laboe vite p'nt
se ee crebit et tñ p' p'

sentē vita n' dū celestia
bona. p'ape multas cogitatio
nily liberat. Expectabat
em grat' redemptoris sui no
tū ad eā poterat in corde
vivendo p'uenire. Vñ et apte
subdit. Vbi e ergo nūc p'
¶ stolaco mea. Que ee potu
it p'stolaco iustorum n' iusta
et iustificas deo qui ad
penas hūan' g'nis sponte de
stendit et captiuos motu
iustie sue virtute liberet
Quia ei p'ntia n'ime cessa
bant in meta cogitaco p'sto
laci. q' q'nt' ee velturū no
uerat s' venire t'icig que
rebant. Vñ no ait. Vbi e er
go p'stolaco mea. dū em
addit. no ondit. qz q' q'nt'
ueturū eat uerū t'icig de
sidabat. Et p'ntia mea ad
g'fidat. Expressit desideū
quo festinat in carne p'ntia
redim' et ab inferis ad sup
na reuocad. Et quide pau
corū hom' ista fuit p'pon
de. ut street de p'ntis vi
te laborib' ut de subsegni
p' morte dilaco cogitacō
q' uterūq' iusti an aduetu
redemptoris mei se p'peti do
lebat. Vñ et dicit. Et
p'ntia mea quid' g'fiderat
et quide no deest qui pa
aetia g'fidet s' ai t'icig no
expandit quasi in g'fidera

dicit Ipa em huam genib
 que uenit in mundi fine
 redemptio ab hys qui a mudi
 inicio precesserunt tarda e
 debat. qz longo tps spa
 rio a celestiu v muneaco
 ne disiuu fut ueitate at
 testate que au. Multi e
 ges et pphete uoluerit uide
 que videt et no uiderut
 itaqz qd ne dicit pacia me
 an quis qsideat ardetib
 desiderij vota pandit ne
 que em ut pdixit iustos
 paciaqz deqz si quasi no co
 siderat dicit aduotu de
 siderij ming ruciqz appare
 et p ppxiora tpa dispe
 sacomb sue gratz differ
 re Dicit ergo pacia me
 a quis qsideat. qz qz dis
 poneti breue e loqu e
 amati Vn adhuc dilaco
 sue dapna qsideat hor
 qd ia pdixat repetit et de
 stensurg ad ma uoce de
 lorib ingemnat diceb In
 pfudissim infernu desce
 dit oia mea Tu qstet q
 aput inferos iusti no in
 locis penalibz si in supioe
 quietibz sinu tenent ma
 gna nobis aborit questio
 quid na sit q btus lob as
 serit diceb. in pfudissimu
 infernu descendit oia
 mea. qui et si ad an ad
 uetu mediatoris dei et
 homi infernu desce surq
 erat liquet tn qz mp

pudissimu infernu desce
 surq no erat an ipa su
 pelora loca inferi p fu
 dissimu infernu uocat
 Quia uidelicz quatu ad
 sublimitate celi ia huiqz
 aeris spatu no i merito
 dici inferna pt Vn cu a
 postate angeli a celestibz
 sedibz in hoc caligoso aere
 sint dimisi petro apls dicit
 Angel peccatibz no peccat
 si uidentibz inferni detra
 tos in tartaru tradidit
 in iudico ceutiados et huc
 Si itaqz quatu ad celstu
 dine celi aer iste caligo
 so inferna e quatu ad
 eiqde aeris altitudine
 terra q inferiqz iacet
 et inferna intelligi et
 p iudq pt Quatu uero
 ad eiqde tce altitudine
 et illa loca inferi q supi
 ora fut alijs receptacu
 lib inferni hoc loco no in
 ggruo inferni pfudissi
 mi appellaco signat quia
 q aer ad celu tra adae
 re hoc ille e superior in
 fernoz sinq ad tra Oz
 miru ualde e q aduigit
 descendit oia mea Tu ei
 sola aia destensura cet
 ad inferni loca quid est
 q sancty uir illic phibet
 oia sua descendere n qz ibi
 se ee totu uidit ubi pon

De Inferno / 18.

da sue remunerationis intel-
ligit. Quia hoc quod ex-
se in sensibile intra de-
serit. quousque ad incorrup-
tionem resurrectionis rede-
at se esse non sentit. Oia
itaque sua in inferna passu
dissimulata desideria prohibet
quo sola sua anima deside-
raria videt quid ubi tota
est ubi sentire possit quod
recepit ut certe in infer-
na eius oia desideria quod
laborum omnium retributio ad-
huc in sola inferni quiete
rapi potest et quasi
illuc descendit omne quod
egit quia ibi quiete et
retributionis sue exordium
inuenit. In eadem quiete
postolata subiungit cum illi-
to subinfert. putabam me
ibi saltem requiescerem in
In quibus in mente ubi et
in notestit quid desiderat
et tamen esse adhuc desisti-
pueda requies dubium de-
signat ne cuius sancta opa-
tot flagella secreta sunt
occulto iudicio super in iu-
diciis per flagella temporalia
etiam mensura tormenta
sequuntur. Quia in te cum
magis nobis timore pen-
sandum est. quibus mem iam
de requie eterna sequens sit
si de ea adhuc et ille tre-
pidat cuius virtus per comia

et ipse iudex qui patitur
clamat. Si enim iustus pro-
saluabitur propter et peccator
ubi patietur. Beatus etiam
Iob ad requiem se per flagel-
la peruenire nouerat
sed ut magis timore corda
gacitet ipse visus est de timore
quietis et retributione dubitare
cum dicit. Putabam ne ut visus
nos perpendamus quanta de-
beremus formidare uenturum iu-
dicium semper expauescere quod
et ille qui iudice teste
laudatus est adhuc de retri-
butione iudicis in suis vo-
cabatur sequens non est. Et sic
est sensus libri tredecim
Incipit liber quatuordecimus
moralium beati Gregorii pa-
pe super Iob

Superioris huius operis
parte tractatum quod om-
nino potest deus ut me-
tes corrigeret sub lege
positorum beati Iob vitam ad
testimonium adduxit. qui le-
ge non nouit et tamen tenuit.
qui precepta uite que
scripta non acceperat custo-
diuit. Huius per actum deo
attestante laudat et post
postmodum dyabolo insidiante
permittit ut per temptationem
tribulationis ostendat qua-
ntum per in tranquillitate per-
fecisset. Huius uita imitatio
tempore huius more sub-
impetibus et laudat deo at-

Incipit liber quintus decimus